

Szerda, 1924. szept. 24

ei (volt Kossuth szám alatt levő

s szörme zletemet

m és azt a Piata Mátyás király- á helyeztem át.

reskedők részére Cal. alatt volt detail üzle- ztályt létesíttem.

STÄDTER

gyelmébe!

éber abc

ztályánál ismét kapható. éseknek magas engedmény. és portó.

Gózhajók

-Nazaire-ból Mexiko Canada-ba.

k és jegyek:

A-nál

esti, Rador 1572

kannte Exportfirma H, TRIEST.

ahre von die Griechische Produzenten in Triest ger besitzt,

Hotel Regina

ger von

an seinen Sohn

Bucarest, \$ ta/á

j Keletben!

e, Kapható az ösz- Kolozsváron Emke- Flohr-patikákban.

REKREÁCIÓS BUDA PÉNTAGI ÉS HONDA

10. Kolozsvár, St. Baron

10. Póp, (Brassai-utca) 10.

Felület: Szerkesztőség

és kiadóhivatal — 977

Es. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a szerkesztőséghez cím- zve érkezők kéziratokat nem

dunk vissza.

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

1924 szeptember 25 Csütörtök

Csaj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 218. szám

5684. Évi 26

Az európai demokrácia és a zsidókérdés

Irta Keresztury Sándor

II.

Gazdasági zsidókérdés

A zsidókérdést nem lehet pusztán társadalmi kérdésként látnunk, sőt azt mondhatnánk, hogy legkevésbé az. Sokan abban látják a probléma igazi karskeretét, hogy a zsidóság majdnem egész Európában kereskedelemmel és ipari tevékenységgel foglalkozik s tekintettel arra, hogy igen szpora fajta, ezeket a foglalkozásokat túltengésbe sodorta. Sok keresztény, aki gyáva volt antiszemitizmusát nyíltan bevallani, zsidógyűlöletének levezetését abban látta, hogy az ipari-civilizációs szellem és a kereskedelem ellen indított harcot és sajnos a zsidóság egyes asszimiláns iparbárói fel is vették az ilyen irányban eldobott keztyűt. Ismertünk szociológiai elméleteket, melyek — kommunisztikus álma. kra hivatkozva — egyszerűen szükségtelenné látják a zsidóság főfoglalkozását: a kereskedelmet és helyette valamelyes állami kezességű és helyettesítő termelési rendszert akarnának meghonosítani, viszont a kereskedelem eltörlésével a zsidókérdést is elintéztéknek vélik. A háború után fellángoló kurzusok tettek kísérleteket ilyen irányban, hogy pl. a pénzügyminisztérium keresztül rendelték meg az ország falubeli lakosságának ruhasükségletét és a kísérletek pansmákba és kacagató fűszökbe fulladtak.

Végre is beigazolódtott, hogy ezek a kormányok, melyek kereskedelemtipró politikájukkal az antiszemitizmus jegyében maguk mögött tartották az átmeneti idők Héjjas Ivánját, az isten és ember előtt felelőtleneket, nem állottak ki a gátra akkor sem, mikor a földbirtokos, vagy intellektuális zsidók fejét lékeltek meg felelőtlenül és maguk is kénytelenek voltak megtérni a szabad kereskedelem rendszeréhez. A zsidókérdést tehát a kereskedelem letörlése és ennek kebelében a szabad verseny eltörlése sem oldja meg.

Hasonló tévedésen alapulnak a Marx Károly nyomán felturjázó szociál-kommunista elméletek is, Marx, a kommunista hiáltvány szerzője és a történelmi materialista elmélet megalapítója azt vitatja a zsidóságról írott művében, hogy a zsidókérdés egyáltalán nem nemzeti kérdés és a mai kapitalista társadalomban uralkodó osztályszellemnek és a különböző társadalmi osztályok között fennálló ellentéteknek eltörlése megoldja a zsidókérdést is.

Ennek a felfogásnak alapján a zsidóság, melyben évezredek szétszórtsága meglehetősen intenzív internacionalista érzéket alakított ki, jó ideig élészője is volt az európai nemzetközi mozgalomnak. Ma azonban, mikor már a napnál is világosabban áll előttünk, hogy Bakunin alapelveinek segítségével Lennek „internationalizmusa” az orosz nép legfajbb értékeit termeli ki és Marx nemzetköziségének alapján állva a bolsevista militarizmus egy pán-szálv imperializmus mumsát sipoltatja a gyermek játékmedvejének példájára Európa keletén s mikor látjuk, hogy a szabadság, egyenlőség és testvériség lobogója alatt felkelt francia világ-megváltó lelkesedés a legürelmetlenebb sovíniz-mussá öregedett, nyugodtan levonhatjuk a tanul-ságot: a fajtság nem fogalom, hanem reális valóság, melyet szobalogikák nagyképződésével megölni, vagy nemlétezővé tenni lehetetlen. A nemzetköziség dogmája alkalmas arra, hogy egyes embercsoportokat lobogója alatt fel-szabadító harcokba ugrassunk, abszolút meg-valóítását azonban csak úgy érhetjük el, ha a mai embert megölnénk és helyébe gépeinkkel olyan mondva csinált embert gyártanánk, aki-ben nincs lélek, nincsen egymáshoz való ra-gaszkodás és semmi olyan vonás, mely az állat-

tól megkülönböztet bennünket. Más szóval: csak az a fejlődési kísérlet ér el eredményeket, mely a folytonosság elvét semmiféle utópiáért el nem veti és a néptömegek tradícióját is tiszteletben tartja.

Mindezekből nyilvánvaló, hogy a társadalom osztálytalantása sem oйдaná meg a zsidókérdést. A társadalomban a gazdasági osztályok között fennálló ellentétek kihűszöbölése ugyanis — tegyük fel — megvalósítható, az ugynevezett „kollektív társadalomban” is azonban adódik egy másik kérdés: a szellemi tőke problémája. A kollektív társadalom egyedül csak a termelés érdekeit fogja szem előtt tartani és az egyéneket aszerint bírálja el, hogy milyen mértékig kalkulálhatók sikeresen a társadalmi munkába? A Marx álmódta kollektív társadalomban is tehát első sorban jutna szerephez a zsidóság, mely magában olyan fojt talajdonsá-gokat egyesít, hogy egy szabad államban, ahol a politikai vezetést nem sajátítják ki egyes kisebbségekben levő, vagy kizárólagossági jogot haj-

Harminc óráig szovjeturalom volt Tatarbanban

Busila mérnök jelentése a harmincórás szovjeturalomról. A lakosság egyik része a bolsevikokkal együtt harcolt, a másik része a terroristák ellen fordult

(Bucaresti-Bukarest, szeptember 24. Az Uj Kelet tudósítójától.) A beszarábiai véres események, amelyekről Erdélyben elsőnek az Uj Kelet számolt be, még mindig élénken foglalkoztatják a főváros sajtóját. A fővárosi lapok terjedelmes cikkekben közlik a hivatalos jelentéseket s eredeti tudósításokat, amelyekből a maga teljes egészében bontakozik ki a beszarábiai események képe.

Az „Universul” mai számában ezt írja, hogy tévednek azok a lapok, amelyek a beszarábiai eseményekben csupán bandita támadásokat látnak.

Annak igazolására, — írja a lap — hogy a beszarábiai támadásokat nem közönséges banditák vitték végbe, leközöljük egy román mérnöknek elbeszélését, aki harminc órát élt át Tatarbanban bolsevik rezsim alatt, mert Tatarbanban valóságban szovjet éra volt harminc óráig keresztül. O. Busila mérnök munkásbiztosító-pénztári műszaki felügyelő ezeket mondotta el élményeivel:

Attak a csendőrség ellen

„Szeptember tizenhatodikán, kedden hajnali négy órakor négy szekeres fegyverekkel és kézigranátokkal felszerelve tizenkét bolsevik érkezett a Dnyeszteren túlról Tatarbanba. A terroristák a csendőrség elé hajtottak és meglepetésszerűleg fegyver- és gránáttüzzel támadták meg a lakosokat. Filotti járásörmestert egy golyó találta s azonnal meghalt. Néhány perc múlva még egy csendőr esett el, három súlyosan megsebesült, ötöt pedig foglyul ejtettek a támadók. A támadók amint látták, hogy ők az urai a helyzetnek, rögtön fegyverrel látták el a községnéket a piacotérré sereglett lakosait. A parasz-tok gyors jelentést adtak bizonyítva, hogy a táma-dás már jóval előre meg volt szervezve.

A csendőrlaktanyáról a községvárára siettek a bolsevikiek, ahol Gafenko jegyző revolverrel rántott a támadókra, akik kézigranát záporral feleltek. Az egyik kézigranát kioltotta a jegyző életét. A községváran a bolsevikiek kiadták a rendeletet, hogy az összes tisztviselők, különö-sen a románok, azonnal jelenjenek meg.

Terrorizálják az államhű lakosságot

Dobrescu községi főjegyzőt eszközrel szállították a községvárára, ahol fenyegetésekkel ki-

hászó csoportok, a zsidóság újra döntő sulyra emelkedne és az ilyen irányú kísérletek oda-vezetnének, ahova Oroszországban jattatták a dolgokat, hogy a nemzetközi elvekkel megalakult kollektív államban sokkal véresebb lenne a zsidóüldözés, mint ma, az európai kapitalizmus fénykorában.

A keresztény ember nem azért idegenkedik a zsidótól, mert ezt vallása így kívánja, hanem azért, mert azok az európai társadalmak, melyek körében a keresztény vallás el van terjedve és kisebb-nagyobb bátorsággal antiszemták, majdnem egytől-egyik reális érzék nélküli fajokat ölelnek magukba, olyan fajokat, akiknek államalkotó erejére nézve igen kellemetlen a életrevalóság.

Mindezekből azt következik, hogy a zsidóság akkor cselekszik leghelyesebben, ha igyekszik egy elhelyezkedni gyűlölködő világunkban, hogy érdekei egybehangolóddjanak az emberiség érdekeivel. Ha megérti korunk kulturális, erkölcsi és gazdasági fejlődésének még alig mutatkozó direktíváit és azokkal karöltve halad saját fejlődésének megvalósítása felé, akkor lassankint önmaga oldja meg a zsidókérdést.

ésikarták tőle a fegyvert viselőket lajstromát. A kapott lajstrom alapján megkezdtek a fegyverek rekvirálását és rövid időn belül körülbelül négyszáz fegyver birtokába jutottak a bolsevikiek.

A bolsevikiek ezután a községvárára rendelték a falu román lakosságát és a mintegy tíz-tizenöt főnyi tatarbanari zsidóságot. A románokat és zsidókat előbb elverték, azután halállal fenyegették meg, ha nem árulják el, hová rejtőzködött el Zotoviceanu csendőrnagy, aki történetesen Tatarbanban tartózkodik. Az összeszavert és halállal fenyegetett románok és zsidók közül annak ellenére, hogy valamennyien tudták az őrnagy rejtékéről, egy sem volt kapható árulásra.

A bolsevikiek ezután az adóhivatalba mentek, ahol a preszport felszólították, adja elő a pénztár kulcsait, hogy a rovacsolást meg-ejthessék. Mintán a pénztárt rendben találták, a kulcsokat visszaadták azzal, hogy csak folytassa tovább szolgálatát, mert nekik is szükségük van jó és becsületes tisztviselőkre. Marcu középiskolai igazgatónak sem történt bántódás, neki azt mondták, hogy a „moldvai köztársaságban” minden nemzet a saját nyelvén fog tanulni. Ugyancsak bántalmazás nélkül engedték el a község román papját is.

Ki kell tüzni a vörös zászlókat

Délben rendeletet adtak arra, hogy az összes házakra tüzzék ki a vörös zászlót és kihirdették, hogy egész Beszarábiában a lakosság proklamálta a vörös moldvai köztársaságot, a román hadsereg letette a fegyvert és az összes tisztviselők átpartoltak a bolsevikiekhez. A kora délutáni órákban azoknak a román tisztviselő-nek, akik vonakodtak a rendelkezéseket teljesíteni, dupla fizetést ígértek, ha a szovjet szolgálatába állanak.

Délután négy órakor a terroristák vezetője magához vezettette a hadifoglyul ejtett öt csend-őrt, akik előtt kihirdette a halálos ítéletet. A bolsevikiek az öt csendőrt a község határában kivégezték s holttestüket egy közeli tóba dobták.

Megerkezik a román katonaság

Egész idő alatt a községvára előtt felszer-számozott lovakkal szekér állt a bolsevikiek rendelkezésére.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK Romániában

Egész évre —

Félévre —

Negyedévre —

Egy hónapra —

Egy szám a

varon és vidé

Bukarestben

Csehszlovákiában

Egy hónapra — 30—

Egy szám — ck 1.50

Dr. Banasetter Róbert

BUDAPEST I. Disztér 2.11.8.

Öveltségbe

Állásfoglalása

...ellen, amely a ghajlást jelentené. "Journal" azt írja, a népszövetségbe határozata Stre...

Ilkost

...ezde az apám tart... közben egy-... am a szolgálknak, az apám meggyilk...

...an megállapodtunk, az éjszaka folyamán... khez egy kis bátor... akét óráig ittunk... kettő után, amikor...

...ldrejtett fejszét... rtem az apám

...ereztem haláláról, a... tam. A gyilkosság... nket a csendörök le...

...llgat és elfoglalja a... ak padján. Eután... ik szólásra, aki né... fejt, hogy a vádlo... az előre megfontolt... t és kéri a táblai... yosabb ítéletet alkal...

...közel kétórás beszé... az előre megfontolt... nem foroghat fenn... sságot részeg, tehát... n terveztek és követ... nyhe büntetést kér... as tanácskozás után... dr. érveléseinek és a... sítés büntetésben mor... agyzebeni törvény... l tiz évi fegyházra... és védőjük az ítéle... bbezt jelentettek be...

szept. 29.

...megharagszik, ujesztendőt kívánni.

...meg emethre, mert akkor az let jokivánságait közli.

Aki győzött a fegyveren

1. Mialatt Európában a politikusok még most is a leggyevezés problémáját feszegetik s a népek lélegzetvisszafojtva lesik egymás kezében a fegyvert... Gandhi a passzív rezisztenciának egy me d bentő forróját teremtette meg, a non cooperatiót...

2. Ezzel szemben Európában teljes erővel és lelki nihilizmus dühög. Európa képtelen arra, hogy prófétákat adjon, még képtelenebb arra, hogy prófétákat, váteszeket komolyan vegyen. Az anyagság orgiákat ül és még olyan ideál-politikusok is, mint Macdonald és Herriet, csak anyagiasan keresztil tudnak hozzájárulni elvárásuk teljesítéséhez...

3. Európában eddig egyetlen eszméramlat tartotta a kevésszámú jóhiszeműekben a lelket: hit a liberalizmus, a jeziális higyenlités eljövételében.

Ez az illúzió is ma már szertefoszlott. A tömegek, melyeket a szociális és ipari haladás a várcsba csöditett, — öntudatosok lettek, de ez az öntudat nem erkölcsi természetű, hanem kizárólag anyagi. Mindenkit korrumpált a gazdasági kultúra és a civilizáció szelleme, mely míg egyfelől lefokozta a komoly hit és művészet iránti odaadást, másfelől végletekig fokozta a fizikai igényeket.

Gandhi eszméjével szemben érthető a nyugati militarizmus és erőszak dühé. A nyugati jogrendszert nem az igazság s emberszeretet fundamentumán épült és sujtó erejét mindig csak szerencsétlenekkel, vagy pedig védtelennel szemben érezteti. A védtelenség azonban csak addig gyöngé, míg lázdoz a nálánál valójában sokkal gyöngébb hatalom ellen.

A fény Keletről indult el és győzni fog nyugaton Európát is Gandhi fogja felrázni. Mert Európa meddő méhe prófétát adni képtelen a világnak. Képtelen arra, hogy saját népeiből való váteszre hallgasson. Nihilizmusának útján csak a lélek tarthatja fenn, melynek neve — Indiában: passzivitás. Európai nyelveken önfeláldozásnak és jóságának mondják. Is z, hogy csak mondják, mert értelme régen elveszett.

Salamon László

Magyarország követet küld Moszkvába

Októberben ratifikálják a berlini egyezményt

(Budapest, szeptember 24. Az Uj Kelet tudósítójától.) A magyarországi és az utóállamokbeli sajtóban eddig különféle hírek terjedtek el a berlini orosz-magyar tárgyalások eredményével kapcsolatban. Az eddig megjelent elcsúszó közleményekkel szemben illetékes helyen úgy tájékoztatták a sajtót, hogy a kormány a napokban teljesen hiteles hivatalos jelentést fog kiadni a magyar-orosz egyezményről.

a magyar kormány sem térhetett ki Szovjetországra elismerése elől.

Ez azonban nem jelenti azt, hogy a magyar kormány a szovjettel szemben eloglalt korábbi elvi álláspontjának pozíciójában meggyöngyült volna.

A berlini egyezményt októberben terjesztik a nemzetgyűlés elé ratifikálás céljából. A ratifikált okmányok kiérkezése után az orosz követség azonnal Budapestre érkezik. Ezzel kapcsolatban az „Az Ujesség” arról értesül hogy

Jungerth Mihály követségi tanácsos lesz a moszkvai magyar követ.

Mit rejt magában a nacionalizált altalaj

Románia bányáinak, petróleum- és földgázforrásainak múlt évi termelése. A földgáznak csak kilenc százalékát használják fel

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 24. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nemrég erdélyi körúton járt I. N. Anghelescu kereskedelemügyi államtitkár beszámolója jelenik meg az „Analele statistice si economice” című folyóirat, amely hivatott statisztikákat szorított közölni az ország termelésének eredményeiről és helyzetéről. Ennek a folyóiratnak legújabb számában érdekes adatok vannak arról, hogy mennyi petróleumot, földgázt, szénat, aranyat, ezüstöt, réz, ólmot, vasat, mangánt, alumíniumot, piritet, chrómot, szulfátot, sőt és más ásványi anyagokat termelt Románia 1923-ban.

Georgian Iue a cikk szerzője szerint az elmúlt évben egymillió 512.302 tonna petróleumot, vagyis 139.397 tonnaival többet termelt, mint 1922-ben, ami 10.15 százalékos növekedést jelent. Ez a mennyiség 67.7 százalékban magánforrásokból, 33.3 százalékban pedig állami petróleumkútakból lett kitermelve, ami érthetővé teszi a külföldi keresztió tulajdonosok nyugtalanosságát az új bányatörvény miatt. Az egész termelésből egymillió 357.224 tonna került finomításra s első desztilláció után 300.847 tonna benzint, 213.206 tonna petróleumot, 126.103 tonna ásványi olajat és 667.535 tonna salak került ki belőle. Az országban elhasználtak 45.285 tonna nyers benzint, 42.305 tonna denaturált benzint, 97.359 tonna petróleumot, 31.510 tonna finomított és 84.872 tonna nem denaturált ásványi olajat, a salakból 462.854 tonnát az ipartelepék, 134.714 tonnát pedig a finomítók használtak el. Exportra került 144.932 tonna benzint, 792.994 tonna petróleumot, 15.043 ásványi olaj, 82 tonna parafin és 30.248 tonna salak.

Földgázból évente Erdélyben 2 milliárd 76 millió 877 ezer 150, a régi királyságban pedig kevesen kétmilliárd köbméter termelhető ki, amiből Erdélyben 186 millió 30.428 köbméter, vagyis mindössze 9 százalékot, a regátban 101 millió 83.194 köbmétert, azaz 5 százalékot használtak el. A többi elillan a levegőben. A szén termelése 405.172 tonnával gyara-

podott 1922 vel szemben. A tavalyi termelt szénből 4 millió 853 ezer 144 tonna Erdélyből került ki, 204 ezer 106 tonna Bánátról, 364 ezer 143 tonna pedig a régi királyságból. Kínuló lignitet bányásznak Petrosényben, a Zylvelgyében, Bacs megyében és a bánáti Urania-ányában, kőszén lignitet és antracitot Erdélyben, Bánátról és a régi királyságban termelnek.

Az aranytermelés 1341 kiló 538 gram volt tavaly, amiből 102.625 kiló az állami, 1019.185 kiló a magántányákból került ki.

Eztől 2340.59 kilót bányásztak, amiből 1986.185 kiló az állami, 345.415 kiló a magántányákból került ki.

Rezet termeltek 220 tonnát a hunyadmegyei Almás-on. Tiszta réz lett belőle 70 ezer 813 kiló.

Ólom 15 tonna, a krassószörényi Ruschitza községben. Tiszta ólom 40.433 kiló lett belőle.

A vasérc összes termelése 99.293 tonna volt amelyet nagy részét a hunyadmegyei bányákban fejtették, a többi Krassószörényben és Udvarhely megyében.

Mangánt 12.511 tonna mennyiségben termeltek a szolnokbókai Macekamez-bányában, Jacobeni-ban és Krassószörényben.

Alumínium 4.162 tonna lett bányászva a biharmegyei Barátkán és Remetén.

Pirit bányászat folyik a hunyadmegyei Tekerrőn, Zalánán, Óradnán, Borsán és főleg a szatmármegyei Ilobán. A tavalyi produkció 25.512 tonna volt.

A merkurésvavalyi termelése 200 tonna volt, amely az alsófehérmegyei bányákból került ki.

Borosgyánkból 67 kilót bányásztak Buzsában. Aszfalt bányászat főleg a regátban, azonban a biharmegyei Aladernán folyik. A tavalyi termelés 21967 tonna.

Só az ország minden részében van, de főképpen Erdély régi bányáiban termeltek. A tavalyi produkció 306.612 tonna.

A termésköprodukció egymillió 191 ezer 235 köbméter volt tavaly, amiből Erdélyben és Bánátról 278.811 tonnát bányásztak.

Hajsza egy sikkasztó utazó után

Magyarországba szökött a rendőrök kezei között
(Cluj-Kolozsvár, szeptember 24. Az Uj Kelet tudósítójától.) Érdekes ügy foglalkoztatja néhány nap óta a kolozsvári és a szatmári rendőrség detektívjeit. Néhány nappal ezelőtt a szatmári művirággyár feljelentést tett az ottani rendőrségen Azbey Márton nevű utazója ellen, aki a különböző városokban levő vendégtől közel félmillió lej inkasszáit, de a beszédett összeggel nem számolt el a gyárnak, hanem a pénzzel együtt megszökött.

A szatmári rendőrség megindította a nyomozást, de Azbey nem lehetett Szatmáron letartóztatni, mert a sikkasztó ügyök elűnt a városból. A rendőrségnek az volt a gyanúja, hogy a sikkasztó Bánffyhunysdra szökött, ahol töle elváltan élő felesége, akivel az ügynök még most is fentartja az érintkezést, lakik.

A szatmári rendőrség értesítette a kolozsvári rendőrséget gyanújáról és kérte, hogy az itteni rendőrség is vezesse be a nyomozást. A kolozsvári rendőrség detektíveket küldött ki Bánffyhunysra, akik ott bevárták szatmári kollégáikat és együtt fogták a nyomozáshoz. Az ügynök felesége a detektíveknek elmondotta, hogy férje valóban volt Hunysdon, de kevés élelmiszert vett magához és onnan elávozott. Az aszony a nyomozó detektíveknek átadta férje fényképét és a detektívek a fénykép alapján folytatták puhatólászásikat. A bánffy-hunyadi nyomozásnak az lett az eredménye, hogy több odaváló lakos látta Azbey Mártont Kolozsváron sétálni.

A detektívek most már Kolozsvárra jöttek, de itt nem tudták egyebet megállapítani, csak azt, hogy a sikkasztó ügynök megszökött Kolozsvárról is és azzal a vonattal tért vissza Hunysdra, amellyel a detektívek vonata utközbem találkozott. A detektívek egy másik vonattal újból visszatértek Bánffyhunysra, de itt már csak az derült ki, hogy Azbey Márton a gyorsvonattal Nagyvárad felé vette útját.

A szökevényről azonnal értesítették a váradi rendőrséget, ahonnan megindították a vizsgálatot, de a nyomozás nagy kudarcot szenvedett, mert megállapítást nyert, hogy Azbey Biharospöskön keresztül egy szabályosan kiállított utlevéllel Magyarországra szökött.

A romániai hatóságok fényképpel ellátott körözlevelet küldtek a magyar hatóságoknak és kérik a sikkasztó ügynök letartóztatását és kiadatását.

Oroszország beavatkozik a kínai polgárháborúba

Newyork, szeptember 24. Tokióból jelenti az „Evening Post”: A moszkvai kormány előkészületeket tett a kínai polgárháborúba való beavatkozásra, mert a mostani időpontot rendkívül alkalmasnak találja erre. Vladivostokban az orosz kormány nagy csapatösszevonásokat fogantatott. A szovjethaderek a napokban készülnek át lépni a mandzsuriai határt, hogy bevonuljanak Kína keleti részébe.

Zajlik az angliai orosz kölcsön

London, szeptember 24. Krasszin orosz népbiztos Berlinből idérkezett és itt marad az angol-orosz tárgyalások parlamenti vitájának befejeztéig.

Asquith levelére, melyben kijelenti, hogy a liberális párt nem szavazhat meg olyan szerződést, amely meghatározatlan összegű kölcsönt biztosít Oroszországnak, a kormány hivatalos kommunikét tett közzé, mely szerint legfeljebb 30 millió fontról van szó és ez az összeg Oroszországnak régi angol adósaival szemben vállalandó kötelezettségeitől függ.

Benes javaslata a szankciókról

Genf, szept. 24. A harmadik bizottságban tegnap Benes referált a szankciókra vonatkozó javaslatról. Henderson ismertette az angol álláspontot és néhány megjegyzése volt a Benes által előterjesztett szöveghez. Boneour Franciaország, Poulet pedig Belgium nevében elfogadta a bizottsági javaslatot, amely csak a leszerelési konferencia után lép érvénybe anélkül azonban, hogy a megtörtént ratifikálás után a szövegen változtatás történhetnék.

A pénzügyminiszter újból cáfolja külföldi utjának kölcsöntkérő célzatát

„Külföldi szakemberek elismerték gazdasági politikánk praktikusságát.” A beszarábiai zavarok a minisztertanács előtt

(Bucaresti-Bukarest, szeptember 24. Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Lupta” jelenti, hogy a kormány Beszarábiában rendkívüli intézkedéseket tervez. Beszarábiát három katonai zónára fogják felosztani könnyebb ellenőrzés végett. Valamennyi zóna élén egy tábornok fog állani, akik mindenike a kisenevi katonai főparancs noknak lesz alárendelve. A lap szerint ezt az ügyet a legfőbb katonai tanács hozzájárulása után még e héten megoldják.

Ma délelőtt minisztertanács volt Bratiann Jemel elnökletével. A minisztertanácsban Bratiann Vintila pénzügyminiszter részletesen ismertette külföldi utjának eredményeit. Luculetz, Mardarescu és Tataracu miniszterek beszámoltak a beszarábiai eseményekről és az ottani vizsgálat eredményeiről.

A kormány elhatározta, hogy vasárnap részes lesz a balti katedrális alapkövetési fune pályára és képviselőiben Marzescu, Angelescu, Vaitoiann, Lepadatu, Lepadatu, Nistor, Inculetz és Saveanu miniszterek jelennek meg az ünnepélyen.

A minisztertanács után a pénzügyminiszter interjút adott a „Vitorul” egyik munkatársának. Bratiann Vintila nyilatkozatában megismétli, hogy nem keresett külföldön kölcsönt.

Titulescu a nemzetek mentalitásának megújítását várja a népszövetségtől

Aki legjobban készül fel a békére, az lesz legjobban felfegyverkezve a háborúra

(Bucaresti-Bukarest, szept. 24. Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Lupta”-nak a népszövetségi tárgyalásokra kiküldött tudósítója hosszabb beszélgetést folytatott Titulescu miniszterrel, Románia londoni követével, aki a népszövetségi tárgyalások idejére Gausba utazott. Titulescu nyilatkozatát, amely talán túlságosan optimista színen látja a népszövetség tanácskozásainak, a világbékét előmozdító hatását, itt adjuk:

— Ma, kezdte szavait Titulescu, a népszövetség jelenlegi ülésének fontosságát különösen abban látom, hogy az egyes államokat a legfelsőbb államférfiak képviselték és hogy a legfontosabb kérdések forog a szőnyegen: a világ nyugalmanak a kérdése. Az egész világ békét akar. De azok, akiket a legkevésbé fenyeget a veszély, azt hiszik, hogy ezt a célt a felfegyverkezéssel lehet a legkönnyebben elérni, míg azok, akiknek veszélyesebb szövetségjeik vannak, azon a nézetben vannak, hogy a békét éppen azoknak a háborús kísérletezőeknek megakadályozásával lehet a legjobban szolgálni, amelyekre biztatást a haderő létszámának csökkentése ad.

— Éppen ezért, ha sikerül is megállapodásra jutni a felfegyverkezés kérdésében, hosszú évek fognak eltelni addig, míg a felfegyverkezést végre is hajlják. Ha pedig el akarunk jutni a nyugalomhoz, akkor már is meg kell teszünk az első intézkedéseket. Először is meg kell változtatnunk a népeknek évszázados mentalitását, amely ma is csupán a fegyveres erőben látja nemzeti létének biztosítékát. Másodsorban le kell győztünk mindazokat, akik fel akarják forgatni a mai társadalmi rendet.

— Rögtön ezután a gazdasági kérdések jönnek szemlélésre. A modern háború már nem az emberek, hanem a gépek háborúja. Amely ország a legjobban utjai, legelő autója, legjobb gyárai lesznek a napi szükségletek kielégítésére szánt üzemek a legjobban fogja tudni a háború idegéhez hozzáalkalmazni, az lesz a leg hatalmasabb. Más szóval, bár ez talánis ellentmondásnak látszik, az az ország, amely a legkonstruktívabb békére lesz felkészülve, az lesz a legjobban felszerelve a legdestruktívabb háborúra.

— Miben látja ön a népszövetség hatását? — kérdezte a hírlapír.

— Én — felelte Titulescu, — bár nem tartom azt, hogy a népszövetség a politikai fegyvergyára, azt azonban hiszem, hogy óriási gyára az új mentalitásnak. Teljességgel lehetetlen ugyanis, hogy akkor, amikor ötvennégy nemzet évente, tízennégy nemzet pedig két havonta egymás mellé ül a zólasztal mellett, ne fejlődjön ki egy egészen új látásmód.

ami nagy hiba is lett volna, mert a világpiac általános helyzete azt ma lehetetlenné teszi. Egyébként is Romániának nincs szüksége kölcsönre a múlt kötelezettségeinek likvidálására. A román államnak szüksége van pénzre, illetőleg inkább hitelre, hogy a lej stabilizálható és a külföldi spekuláció alól kivonható legyen, továbbá, hogy az ország kincseit értékesíthesse. A pénzügyminiszter azután megismételte a külföldi tőke közreműködésére vonatkozó ismert nyilatkozatát, majd konstátálta, hogy Romániának nincs megfelelő külföldi propagandája, ezért nem ismerik eléggé.

Bratiann Vintila az interjút azzal fejezi be, hogy alkalma volt a nyugati államok himnuszát pénzügyi személyiségeivel tárgyalni az általa folytatott pénzügyi politikáról és valamennyien egyedül praktikusság és olyanok ismerték el ezt a politikát, amely egy ország pénzügyi konszolidációját meg tudja valósítani.

A pénzügyminiszter nyilatkozatával szemben az „Adeverul” szerint a Steaua Romana vállalat angol francia érdekeltségénél újabb lépések történtek, hogy az államnak 100 millió francia frank kölcsönt nyújtsanak. Ezen összeg egyik részét az állam belföldi adósságainak kiegyenlítésére használják majd fel.

— Bizonyos az, hogy az egyes kormányok gyorsabban és közvetlenebb uton tudnának a nyugalomról és a felfegyverkezéssel gondoskodni, de ezek a gondolatok csak a népszövetségi utján ivódhatnak be a nemzetek lelkébe. Békészerződéseket megkötöttek, megszegtek és újra megkötöttek egyes kormányok, de az új hit állandósításához egészen mára van szükség. A béke egy hatalmas katedrális, amelynek tartóoszlopai érdékben ezer és ezer munkásra, hosszú évekre és a munka szimbólumába való mély hitre van szüksége. A szerződések csak a pillanatokra szólnak, a béke megvalósítására azonban permanens intézményre van szükség.

— A népszövetség vagy egy ilyen intézmény, vagy ha nem, akkor nincs is ilyen.

— Tagadnak a Fővárosi Operettszínház támadói. Budapestről jelenti: Ma vont a felelősségre a bíróság a Fővárosi Operettszínház ellen elkövetett támadás huszonnégy vádlóját. A vádlottak között vannak Márfy és Adorján ismert bombavető, a közgazdasági egyetem néhány hallgatója, több megintiszívvel és sváb parasztlány. Mint ismeretes, a vádlottak az „Olivia hercegnő” jubilaris előadása alatt néhány vaklővést adtak le a színházban és az így megriasztott közönséget kívül betokkal várták. A támadók azonban pórul jártak, mert a színház munkái kibörték őket. A vádlottak valamennyien tagadnak. Még azok is akik eddig beismerésben voltak, visszavonták vallomásaikat.

— A csehszlovákiai kereskedők tiltakoznak az új pénzügyi javaslatok ellen. Prágából jelenti: A csehszlovák kereskedők központi szövetségének nem rég megtartott ülésén a jelenlévők határozatot hoztak, mely ellen a közönség támadást kért ki a kormány által kidolgozott új pénzügyi javaslatot pénzügyileg lényegesen megterhelné, a hitel megrágitására és a fizetésmérszék hiányának fokozására vezetne, mindez pedig a magánvállalkozások helyzetét súlyosbítaná. A szövetség rámutatott arra, hogy a javaslatokat a gazdasági körök véleménye kikérése nélkül hozták meg és így a kereskedők erőlyesen tiltakoznak a javaslatnak törvényerőre emelése ellen. Követelik a megkezdett tárgyalások félbeszakítását és azt, hogy a javaslatokat véleményezés céljából adják ki a kereskedelmi és iparkamaráknak és a többi gazdasági és pénzügyi érdekelteknek.

— Nagyváradon az Uj Kelet részére hirdetések és előfizetések felvételére Blum Zeigmond, Oradea-Mare, Str. Alexandri (Teleki-u.) 4. szám * Észak- és Délamerikába utazók körjének azonnal prospektust „Cosulich Line”-től Bucaresti, Calea Grivitei 181.

Az Uj Kelet az uapilapja Szerkesztők: Gius Felelős szerkesztő: Az Uj Kelet cíkh jelölésével Előfizetési árak: félévre 38

— Fontos máciában. Bé kieseréli berlin követét. A me kusokat, hane nevezni.

— Antisze gáin. Szerdán atcáin, főképe maita röpédül diákság aláír fel a diákság hogy Motza és ben szeptembe minden jó kere zását, mert em lem időzatal dúlak hangsul vényzések el is vári diákság küzdelmet, a reméli, hogy a

— Kolozav megemlékeztük dozásáról, hogy legyen. Ennek malmok bőséges kal, egy hogy ként ötven bani százötven vagon malmsáiban felhs fogják, mihely hűlni fog.

— Nem va szemben adott Bukarestből jele moratóriumot a akiknek nyugati kintettel a külti gyálásokra. A m és nem hosszabb állambeli hitelez megegyezés, meg bukaresti keresk vniat Marzescu nisztertanács élé ter kijelentette rium meghosszab miniszterektől t ternél intervenciá szabítása vágti tett semmiféle l tona, mert elzet a külföldi fizeté a bizalmatlanság

— Szénatü órákor két gy négyéves Arm elege, a szam szénakazalt. A csakhamar hus gokban. A tñ lozsvári tüzöltö Mathe Alexan dona volt.

— Letartó gatóját. Bukare tartóztatták Jo volt vezérigazg gatót, ak k egy vizsgálat a bűn nyomozás érdek nagy erőlyel fe napokban még

— Kilencsz adóhátralék utá napi „Monitoral rium határozatát, esedékes, de még bar elcsajjtól kezé fog szedni az áll onak az októberre nem törleszték amamatot felszámít

utjának

beszarábiai

ert a világpia...
tetlenül...
szüksége köl...
likvidálására...
pénzre, illetve...
billizálható és a...
legyen, továbbá...
thesse. A pénz...
lte a külföldi...
ismert nyilat...
y Romániának...
agandója, ezért

azzal fejezi be...
amok himnusz...
yalni az általa...
s valamennyien...
ak ismerték el...
ország pénzügyi...
sitani.

kozatával szem...
Steana Romana...
nél újabb lán...
nak 100 millió...
k. Ezen összeg...
dösségainak ki...

hódását

háborura

gyes kormányok...
tudnának a nyu...
gondoskodni de...
retség útján ivó...
Bákeszerződése...
megkötötték egy...
titáshoz egészen...
hatalmas katedrá...
ben ezer és ezer...
nka szimbólumába...
szerződésnek csak...
megvalósítására...
van szükség.

Operettszínház

Ma vont a felelős...
erettszínház ellen...
több vádlottját...
ffy és Adorján...
gi egyetem néhány...
és sváb paraszt...
ttak az „Olivia...
néhány vaklövést...
megriasztott kö...
A támadók az on...
munkái kivér...
nyien tagadnak...
merésben voltak,

kedők tiltakoz-

ok ellen. Prágától...
ők központizációt...
ülésén a jelenlévők...
t tiltakozást í-jez...
uj pénzügyi javas...
uj javaslat az álla...
egterhelés, a hitel...
k hiányának foko...
a magánvállalkozá...
övetség sámutatott...
lasi körök véle...
meg s így a keres...
valatnak törvény...
a megkezdett tár...
hogy a javaslat...
ki a kereskedelmi...
adassági és pénz...

Kelet részére hir...
Blum Zeigmond...
Teleki-n.) 4. szám...
a utazók kérének...
line"-tól Bucaresti,

HIREK

As Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság...
napilapja
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
As Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás meg...
jelölésével engedjük meg.
Előfizetési árak: Egy hónapra 70 lei, negyedévre 200 lei,
félévre 380 lei, egész évre 750 lei.

Fontos változások az osztrák diplo...
máciában. Bécsből jelentik: Ausztria rövidesen...
kisszerű berlini, varsói, budapesti és bukaresti...
követét. A megüresedett helyekre nem politi...
kusokat, hanem fiatal diplomatákat fognak ki...
nevezni.

Antiszemita röpcédulák Kolozsvár ut...
sáin. Szerdán délután Kolozsvár különböző...
atósain, főképen pedig a Piata Unirein antisze...
mita röpcédulákat helyeztek el az egyetemi...
diákság aláírásával. A röpcédulák arra hívják...
fel a diákság és a nagyközönség figyelmét, hogy...
Motza és Vlád diákvézerek ismert pöré...
ben szeptember 26 án lesz a főtárgyalás, amelyre...
minden jó kereszténynek el kell juttatnia tiltako...
zását, mert ezen a tárgyaláson a zsidó veszed...
lem áldozatát fődíj fognak itélkezni. A röpcé...
dulák hangsúlyozzák, hogy ha a bukaresti tör...
vényeszkét el is itéli Motzát és társát, a kolozsvá...
ri diákság rendületlenül folytatni fogja a...
küzdelmet, amelyet Motza kezdt meg és...
reméli, hogy azt sikeresen be is fogja fejezni.

Kolozsvár kenyérellátása. Nemrégiben...
megemlékeztünk a városi tanácsnak arról a fára...
dózásról, hogy a város kenyérellátása biztosítva...
legyen. Ennek tulajdoni ható, hogy a kolozsvári...
malnok bőségesen ellátták magukat kenyérmagvak...
kal, úgy hogy lehetővé vált a kenyérrakot külön...
ként ötven banival való csökkentése. Mostanában...
százötven vagon gabona és liszt van Kolozsvár...
malmsán felhalmozva. Ezt a mennyiséget fokozni...
fogják, mihamint a nyomasztó pénzválság eny...
hálni fog.

Nem valószínű a külföldi hitelezőkkel...
szemben adott moratórium meghosszabbítása. Bukarestből jelentik: Tudvalevő, hogy a kormány...
moratóriumot adott azoknak a kereskedőknek, akiknek nyugati valutában voltak adósságaik, te...
kintettel a külfölddel e tárgyban megindított tárg...
yalásokra. A moratórium szeptember 15-én lejárt...
és nem hosszabbították meg, úgy hogy mindazon...
állambeli hitelezők, akikkel még nem jött létre...
megegyezés, megkezdték adósaik végrehajtását. A...
bukaresti kereskedelmi és iparkamara emiatt inter...
venniált Marzesen igazságügyminiszternél, aki mi...
nisztertanács elé terjesztette a kérdést. A minisz...
ter kijelentette erre vonatkozólag, hogy a morató...
rium meghosszabbítása csak a pénzügy- és külügy...
miniszterektől függ, akiknek az igazságügyminisz...
ternél intervenálások kell a moratórium meghossz...
szabbítása végett, de ez a két miniszter még nem...
tett semmiféle lépést és valószínű, hogy nem is fog...
tenni, mert ellenzik, hogy újabb haladék adassék...
a külföldi fizetések rendezésére, nehogy külföldön...
a bizalmatlanság fokozódjék.

Szenatuz Szamosfalván. Délután négy...
órákor két gyufával játszódozó gyermek, a...
négyéves Armean Ilie és az öt éves Mathe Ni...
colae, a szamosfalvi mező felgyújtott egy...
szénakazalt. A tűz gyorsan tovább terjedt és...
szakhamar huszonegy kazal szénát éltett lán...
gokban. A tüzet az idejekorán értesített kol...
lozsvári tűzoltóság oltotta el. Az elégett szén...
Mathe Alexandru szamosfalvi gazda tulaj...
dona volt.

Letartóztatták a börtönök volt igaz...
gatóját. Bukarestből jelentik: Tegnap este le...
tartóztatták Jonesca Maritat, a börtönügyek...
volt vezérigazgatóját és Arsenescu volt aligaz...
gatót, akik egy nagy panamában bűnösök. A...
vizsgálat a bűnügyben, amelynek részleteit a...
nyomozás érdekében egyelőre titokban tartják, s...
nagy eréllyel folyik és valószínű, hogy a közeli...
napokban még néhány letartóztatás várható.

Kilencszázalékos kamat fizetendő az...
adóhátralék után. Bukarestből jelentik: A teg...
nap „Monitorul Oficial” közli a pénzügyminiszte...
rium határozatát, mely szerint az 1924-re szóló...
szedések, de még ki nem fizetett adók után októ...
ber elsejétől kezdődőleg kilencszázalékos kamatot...
fog szedni az állam. Azon adók után, amelyek...
ok az októberrel kezdődő évnegyedben fizetendők...
nem törlesztették esetén január elsejétől fogják a...
kamatot felszámítani.

Az új esztendőben — előre a Jezreel völgyében!

K. K. L. biztosok, ABC! Jomkippurig folytassátok a gyűjtést!

A roshasánd megváltási akció Erdély zsidósága előtt lelkes megértést talált. Hiszen egyetlen...
egy gyűjtési akció sem kapcsolta össze annyira a tényleges szolgálatot a legszűbb zsidó köteles...
ségel: Erec Jisrael földjének megváltásával, mint éppen a mostani. Az a nagy érdeklődés és lel...
kesedés, amellyel Erdély zsidósága átértette, hogy

amikor ujévi üdvözetét az Uj Keletben közli, ezzel Erec Jisrael földjét...
váltja meg,

az eredetileg tervezettnél nagyobb akció telt szükségessé és ezért a Keren Kajemet Lőjiszrael erdélyi...
főirodája úgy határozott, hogy

a roshasáná megváltási akció Jomkippurig folytatja

és a közben leadott megváltások az Uj Kelet jomkippur számában is folytatólag meg fognak jelenni...
Felszólítjuk tehát a KKL valamennyi biztosát, az ABC-t, hogy minden energiájukkal, Cion...
teljes szeretetével hassanak oda, hogy ez az akció eredményben páratlan legyen.

A Keren Kajemet

ujabb százezer dunam

megvásárlását tűzte ki legközelebb feladatául. Az egész világon óriási erőfeszítéseket tesznek...
hogy a roshasánd-akció ezt az újabb földvásárlást lehetővé tegye, illetve az akció összegét bizto...
sítsa. A mi számunkra fokozott kötelességet jelent a roshasánd-akció lebonyolítása, mert az újabb...
földvásárlások abban az Erec Jezreel földjében történnek, amelyben erdélyi kolonistáink kaptak...
földet. A jelszó:

Ujabb százezer dunam a Jezreel völgyében. Uj esztendőre — új földet!

A Keren Kajemet főirodája

Terv a dollár általános aranyérték...
mérőként való bevezetésére. Newyorkból jelen...
tik: A newyorki pénzügyi tanács azt a tervet...
vetette fel, hogy az Egyesült-Államoknak meg kel...
lene valóítani a dollárnak az egész földön egyetlen...
aranyértékmérőként való elismerését. Az egész vi...
lágon forgalomban lévő s körülbelül kilencmillió...
dollárba becsült aranykészletnek több mint a fele...
az Egyesült-Államokban van. Amerikában ugy...
remélik, hogy a londoni megegyezés és a Német...
országok adandó nemzetközi kölcsön Európa gazda...
sági életének reorganizálására fog vezetni, aminek...
Amerikára nézve az a haszna lesz, hogy a konszo...
lidált államok nyersanyagszükségletüket az Egyesült...
Államokban fogják beszerezni.

Gépek harca az emberrel. A háboru...
alatt minden mechanikai és technikai erő és...
minden leleményesség a háborus célokra volt...
beállítva. Ez alól csak a háborút követő évek...
ben szabadultak fel a műszaki elmék, de most...
mintha behozni akarnák négy-öt év mulasztá...
sát, olyan igyekezettel javítják, tökéletesítik és...
fokozzák a gépek teljesítőképességét, mintha...
egyszerre akarnák helyrehozni a háberu által...
mulasztottakat. A „Mechanic Review” legújabb...
száma beszámol a vasutipar és bányászat körül...
történt újításokról. Eszerint egy új konstruk...
ciójú gép, amely vasárak kirakására készült, két...
ember kezeleése mellett elvégzi ugyanazt a...
munkát, amit eddig 12—20 ember végzett. Főltalált...
egy kocszhányó gépet, amely két...
ember igénybevételeivel tizenegy embert helye...
tesít. A vasúti munkálatokat is gépekkel...
látják el. Amihez eddig hatvan ember kellett, azt...
a gépekkel elvégeztetik hét munkással. Az acélkoc...
hók produkcióját is gépekkel gyorsítják. Negyven...
ember munkáját végzi a gép...
egyetlen munkás felügyelete mellett. Hatalmas...
elektromos mágnesek szállítják a vasat egyik...
gyárrészről a másikba. Ez a gépi művelet 128...
ember munkáját teszi fölöslegessé.

Egy örült asszony merényletterve...
Herriot ellen. Párisból jelentik: A tegnap...
minisztertanács alatt feltűnésteltő jelenet játszód...
ott le a francia miniszterelnökség palotája előtt. Az...
örülálló rendőrfelügyelőnél egy zilált öltözésű nő...
jelentkezett, aki revolvert nyújtott át neki és ki...
jelentette, hogy agyon akarta löni Herriot minisz...
terelnököt, de nem volt hozzá bátorsága. Az asszony t...
akiről csakhamar kiderült hogy mániakus, bevitték...
az elmegyógyintézetbe.

Nagymennyiségű cigarettát loptak el...
a dohánygyárból. A kolozsvári dohánygyár igaz...
gatója ma feljelentést adott be a rendőrségen, hogy...
ismeretlen tettesek a dohánygyár raktárából...
36.000 darab cigarettát loptak el. A rendőrség...
megindította az eljárást, melynek során a rendő...
rségen az a vélemény alakult ki, hogy egy újabb...
dohánygyári panamával állnak szemben. A vizsgá...
latot ebben az irányban is kiterjesztették.

Felmentették a lázítással vádolt görög...
tábornokokat. Athénből jelentik: A hadbíró...
ság felmentette azt a két tábornokot, akiket néhány...
héttel ezelőtt fogtak el azzal vádolva, hogy forra...
dalmat akartak támasztani a hadsereg körében. A...
sajtó pártállás szerint kommentálja a váratlan...
ítéletet.

Végetértek a nagyváradai tanító-vizsgák...
Nagyváradról jelentik: Nagyváradon tegnap feje...
ződtek be az állami kisebbségi tanítók vizsgái. A...
vizsgáztató bizottság előtt 180 kisebbségi tanító...
jelentkezett és ezek közül 162 sikerrel vizsgázott. A...
megbuktott 18 tanító érdekében a bizottság be...
advánnyal fordult a kultuszminiszterhez, melyben...
kéri, hogy a 18 tanítóak adjon egyévi haladékot...
és erre az időre helyezze őket régi iskolákhoz.

Nagyváradon megalakult a háztulajdo...
nosok bankja. Nagyváradról jelentik: Vasárnap...
délelőtt alakult meg a nagyváradai háztulajdonosok...
bankja, melynek vezetésével dr. Bárdos Inre ügy...
védet bízták meg. A bank vezetésében a nagy...
váradai községi élet reprezentánsai foglalnak...
helyet. Az új bank a háztulajdonosok hiteligenyei...
nek kielégítésére alakult. Működését az engedély...
megszerzése után nyomban meg fogja kezdeni. Az...
új részvénytársaság vezérigazgatója Löwinger...
József lett.

Oktoberben kezdődnek a német francia...
kereskedelmi tárgyalások. Berlinből jelentik: Október...
elsején német küldöttség utazik Pá...
risba. A delegáció a német francia kereskedelmi...
egyezményről fog tárgyalni.

A csongrádi bombapör tárgyalásának...
ötödik napja. Szolnokról jelentik: A csongrádi...
bombamerénylet ügyében ma Zombory János...
szegedi vizsgálóbíró hallgatták ki. Elmondotta, hogy...
az első kihallgatások után Pirooska Jánost azért...
taszkolta ki a tereméből, mert pökhendien...
viselkedett. Sérülést egyik vádlottan sem látott, senki...
sem panaszkodott neki, csak Bölönyi, de az is jóval...
később. Bölönyi panaszt jegyzőkönyvre is vette. Zombory...
hangzottatta, hogy Pirooska János hivatásával az...
összes vádlottak előtt töredelmesen vallottak.

Nagy
harisnyavásár
mélyen leszállított árakkal.
Kötött harisnya min- 25
den színben lei
Flohr-harisnya minden 53
színben lei
Muszlin harisnya divat- 69
színben lei
Cérna-muszlin minden 98
színben lei
Selyemfátyol harisnyák 125
minden színben lei
BLATT
FÖTÉR 13
Divatkestyűkben és kötöttárunkban óriási választék!
A legjobb harisnyák csak BLATT-nál kaphatók!

Jön az ősz

Mindenkinek szüksége van őszi és téli ruhára és kabátokra. Sok pénz takarít meg haruszükségletét az

URANIA

áruházban

szerezze be.

Reklamárak:

Egy jó minőségű gumikabát..... lej	370
Kétoldalt viselhető fregoli kabát	2200
Egy férfi kitűnő szabású angol öltöny	1700
Egy egész finom tiszta gyapju öltöny	2250
Egy jobb minőségű férfi double felöltő	1700
Egy férfi felöltő, tiszta gyapju kelméből ..	2400
Egy hosszú fekete férfi téli kabát, jó minőségű posztóttól.....	2150
Egy télikabát elsőrangú kelméből	2450
Egy nőikabát finom posztóttól v. velourból	2200
Egy szőrmézett, végig bélelt télikabát	3500
Biberette plüss, sül plüss bundák.....	5000

Női kabátkelmék: ugymint coachmen, velour de lame biberette és szill plüssöben a legnagyobb választék mélyen leszállított, mintavásári árak mellett árusítottak.

Sirocco 166

Legjobb **harisnya** kapható

SÁNDOR TESTVÉREK
kötött, szövött rövidáru házában, **G. Rogale Ferdinánd 13.** Nagy választékban érkeztek perzsa, szmirna és jumper fonalak. Női, férfi és gyermek-harisnya nagy választék. Nagy választék férfi fehérneműekben. Legolcsóbb bevásárlási forrás.
Sirocco 84

Figyelem!

Cipőosztályunk végleges kiárusítása miatt női, férfi és gyermekcipőket jóval gyári áron alul árusítjuk el.

„Au Printemps“

ezelőtt Missir-áruház Cluj, volt Unió-u. 11.

Figyelem!

KÖZGAZDASÁG

Fontos javaslatok az Ugir központi választmánya előtt

Ma van az Ugir összválasztmányi ülése. Bányászakozságtal bővül az Ugir

(Cluj-kolozsvár, szeptember 24. Az Uj Kelet tudósítójától) Az Uj Kelet már hirt adott arról, hogy az UGIR bukaresti központi választmánya e hó huszonötödikén, azaz ma, ötödik óráig összválasztmányi ülés tart a bakaresi kereskedelmi és ipar-amara nagytermében. Az összválasztmányi ülés nagy horderejű gazdasági és ipari kérdéseket fog tárgyalni, melyeknek a kormánynál való kedvező elintézése az UGIR esidei programjának legfőbb feladatát képezi.

Az UGIR összválasztmányi ülésén a kolozsvári Nagyiparosok Szövetsége igen fontos javaslatokat fog előterjeszteni. A szövetség elsősorban annak az álláspontjának akar érvényt szerezni az UGIR útján, hogy a termelést érintő kérdésekben a hatóságok és a kormány kéri ki a nagyiparosok és a kérdésben érdekeltek szakembereik véleményét. A szövetség érélyes hangon fogja lekövetelni a központi választmányt, hogy az október első-jén elebebejelentendő újabb huszonöt százalékos vsuui tarifamérés a kereskedelemre és az egész termelésre nagy veszedelmeket rejt magában, melyeket végeredményben nemcsak az iparosok és kereskedők fognak megérezni, hanem a szállítás és költökedés költsége révén maga az állam is.

Javaslatot fog tenni a kolozsvári Nagyiparosok Szövetsége a Creditul Industrial eddig szűk keretek között mozgó működésének kiterjesztésére, hangsúlyozva, hogy a Creditul Industrial csak akkor teheti be hivatását, ha megfelelő mértékben és keretek között nyújt hirt az iparnak. A pénzügyi kormánynak haladéktalanul gondoskodnia

Elnapták a Fränkel-cég kényszer-egyezségi tárgyalását. Mint ismeretes, Fränkel Mór kolozsvári nagyvállalkozó néhány hónappal ezelőtt kerte a kolozsvári törvényszéknél a kényszer-egyezségi eljárás megindítását. Dr. Anca bíró tegnapra tüzte ki a követelések bejelentésének tárgyalását. Fränkel Mór kijelentette, hogy három év alatt tizenkét e-yenlő részletben óhajtja a hitelezőket kielégíteni. A hitelezők nagyrésze a felajánlott fizetési köztét hajlandó volt elfogadni, azonban több hitelező kérsere dr. Anca törvényszéki bíró a tárgyalást október 9-ére halasztotta el, mert az elkészített mérlegek nem tükrözik hűn vissza az adós anyagi helyzetét. A bíróság dr. Iacu Aurél vagyonfelügyelőt egy új vagyonmérésre elkészítésére utasította.

Csökkentik a vámot Franciaországban. Párisból jelentik: A francia kereskedelemügyi minisztérium rendeletet adott ki, mely szerint az élelmiszerek vámfelvezését redukálják, részben pedig meg is szüntetik. A rendelet első sorban hentesárura, sajtra, árpára, rizsre, fozelékekre és konzervekre vonatkozik.

Felemelik az öntött vascső behozatali vámját. Bukarestből jelentik: A kormány elhatározta, hogy miután R-sicán már kellő mennyiségben tudnak előállítani öntött vascsövet, a Legfelsőbb Vámtanács útján az öntött vascső behozatali vámját revízió alá veszi és jelentékenyen fel is fogja emeltetni.

kel arról, hogy a katasztrófális méreteket öltött pénzügyi szűkítettség meg és ennek elérése céljából a kormány adja fel azt a presztizspolitikát, mely a gazdasági élet teljes tönkretételére vezet a nap-nap után szedi a maga áldzatait.

A rendkívül sok purparlára (kötő adó külföldi munkaszünetes ügyet is végig rendeztetni óhajtja a szövetség. Javaslatait fog tenni annál, hogy a romániai ö-s munkásságnak öt százalékat külföldi behozni az országba, mivel igen sok olyan iparág van, amelyben a külföldi szaktudás alkalmazása elkerülhetetlen. A közszállítások ügyében a szövetség érvényt akar szerezni azon álláspontjának, hogy a közszállításokról szóló hirdetményeket a kormány ne csak a hivatalos lapban tegye közzé hanem gondoskodjék azoknak a szűkebb körű publikálásáról is.

A tárgyalásoknak egyik legfontosabb momentum az a javaslat lesz, mely az UGIR kebelében egy külön bányászakozságtal felállítását célozza. Az új bányászakozságtal rendkívül fontos feladatot tölt majd be az UGIR kebelében, amennyiben az energiatörvény, bányatörvény és a komercializációs törvény végrehajtási utasításival kapcsolatban ennek a szakosztálynak lesz a feladata a komoly kritika gyakorlása és a kormánynál való interpellálás annak érdekében, hogy a végrehajtási utasításokban levő súlyos szakaszokat egyhívtsé, mert a külföldi bizalmatlansága R-mánia iránt az egész ipari életre súlyos hátránnyal jár. Ezt bizonyítja az a körülmény is, hogy az Egyesült-Államokat egyáltalában nem nyugtatták meg a kormány ígéretei.

Nem fizetnek osztalékot az Arad Csánádi Egye-ült Vasutak. Aradról jelentik: a kormány nem elégedett meg az aradcsánádi egyesült vasutak vonalsínak és kocsiparkjának kiegészítésével. A társaság, amely erdőkitermelés útján folytatta eddigi működését és jelentékeny hasznot ért el, egy újabb kormányrendelet értelmében nem fizethet nyereségrészesedést részvényeseinek. A vállalat igazgatósága tárgyalásokat kezdett emiatt a kormánnyal, melyek azonban ezidáig még nem nyertek befejezést. A vállalat vezérigazgatósága ezért november kilencedikére halasztotta el a közgyűlést. Abban az esetben, ha a tárgyalások sikeres vezetnek, a vállalat részvényeinek hatszázalék osztalékot fog fizetni a részvényeseknek.

Külön engedélyhez kötik a vámhitelezést. A bukaresti „Argus” szerint az összes vámhivatalok körrendeletet kaptak, amelyben közik velük, hogy ezáltal egyetlen áruszállítmányt sem adhatnak ki vámhitelezéssel, vagy konzervatívcsővel csakis akkor, ha erre esetenként kiállított speciális pénzügyminiszteri rendeletet kapnak. A speciális miniszteri rendeletek csak a bennük feltüntetett határidőig érvényesek, ha pedig nincsenek dátumra kiállítva, legfeljebb 3 hónapig. Ennek a határidőnek a lejártával, ha közben nem érkezett vámmentességi, vagy illetékleszállítási rendelet a vámhivatalhoz, fel kell szüntetni az importöröket, illetve exportöröket a teljes tarifa kifizetésére, vagy pedig a deponált összeget nyilvánítsák

Elegáns

Férfi szövet, téli kabát- és
double-szövetekért
forduljon bizalommal

Tartós

Schwartz Jenő utódához

Cluj, Strada Regina Maria No 14.

Rudolf Mosse Rt. 4026

Mindenféle tömitéseket szállít Grossmann Jenő Nagyvárad Baross-utca 10. szám. Szigonyon Grossmasia. — Telefonszám: 2-86

illetékek. A az importörök egyidejűleg k vámkedvezményt s szimmiféle

A szállításai. Pozs részében meg pány. A te tők, bár a eddigi jelen a eukorrépat cuktortartalo

A Vaj készvül. Szal Gyáriparosok kozik, hogy szabásu gazd Terv szerint gyáripari, ip részt vesz. A megkezdik.

A le tegnap ülése tegnap délután a következő k

tása az energia lá-i bizottság rák reorganizác tatása. 3. A me tásának elvi m vomatkozással

forajvasolat te a törvénytervez

a kérdésben, h munkakamarák a kérdést albiz

jesztése alapján megállapítja ma törvényjavaslát

illetékes szakm kapcsolatos ter

kozott, hanem fog beszrezn, ezután majd hogy ezentul m

A mai napo helyzete és nag tartozkodó volt

következő árfoly trák korona 3 395, cseh korona 37 45, dollár 19 10-60, font 8-85-8-75.

Valutaj Bukarest. L London 899, Né 38-50, Bécs 29-

Bukarest. V —, leva 140, t francia frank 11 900, drachma 3

legyel marka 38 korona 26-00, es

Zürich. Nyitás szweterdam 203 527 00, London 2775, Milano 2 1585 00, Budapest 737 50, Bukarest 101 03. Bécs 74-

Zsák Vétel! k

Albala II. Pista Traian 2. sz

M SU TISZTAN ALP

G

nyal előtt

z Ugir

méréteket öltött... nek előlése cél... esztizspolizát... retelőre veret a... tait.

okot adó kül... eg radetzetnei... tenni ann-fo... va... sságnak öt száza... ni az országba... melyben a kül... karulatlan. A... ég érvényt akar... a közszállításo... kány ne csak a... nem gondoskodják... sáról is.

nt sár b momen... UGIR kebeleben... illitását célozza.

fontos feladatot... a kommerciális... ival kapcsolatban... ledata a komoly... nál való interve... vegrehajlási uta... t egyhitést, mert... ia iránt az egész... r. Ezt bizonyítja... t-Allamokat egyál... kormány ígéretei.

ot az Arad Csa... el jelentik: a kor... esanádi egyesült... ának kisajátításá... rnelés útján foly... kenly hasznót ért... értelmében nem... nyeseinek. A vál... kezdett emiatt a... ezidig még nem... vezérigazgatósága... lasztotta el a köz... tárgyalások sikerre... hat százalékos osz... knek.

ötik a vámhitele... int az összes vám... amelyben közlik... uszállítványt sem... gy konszervatív... kiállított speciális... pnak. A speciális... ennük feltüntetett... ninosenek dátumra... Ennek a határidő... érkezett vámmen... tendelet a vámhiva... importöröket, il... tarifa kifizetésére... zezet nyilváníták

illetéknek. A vámhivatalok kötelesek figyelmeztetni az importöröket, hogy a külföldi megrendeléssel egyidejűleg kérvényezzék a törvényben biztosított vámkedvezményt, mert késedelmes folyamodás esetén semmiféle kedvezményt nem fognak kapni.

A szlovenczkói új cukorkampány kilátásai. Pozsonyból jelentik: Szlovenczkó déli részében megkezdődött az új cukorrépa-kampány. A természetmunkák általában kielégítőek, bár a termés kisebb a tavalyinál. Az eddigi jelentések szerint megállapítható, hogy a cukorrépa-termés a tavalyinál sokkal kisebb cukortartalommal bír.

A Vajdaság nagy gazdasági kiállításra készül. Szabadkáról jelentik: A szabadkai Gyáriparosok Egyesülete azzal a tervvel foglalkozik, hogy a jövő évben Szabadkán nagy szabású gazdasági és gyáripari kiállítást rendez. Terv szerint a kiállítás az egész Vajdaság gyáripari, ipari és mezőgazdasági termelése is részt vesz. A kiállítás előkészítését rövidesen megkezdik.

A legfőbb nemzetgazdasági tanács tegnapi ülése. A legfőbb nemzetgazdasági tanács tegnapi délutáni ülést tartott, amelynek napirendjén a következő kérdések voltak: 1. Tagok beválasztása az energiabizottságba és a vizierők kiharználái bizottságba. 2. A kereskedelmi és iparkamara reorganizációjáról szóló törvényjavaslat megvitatása. 3. A mezőgazdasági élelmiszkamara alapításának elvi módzatai. 4. A termelés problémáji vonatkozással a lejárfolyamára. A kamarai reformjavaslat tekintetében a bizottság megállapította a törvénytervezet gazdasági alapelveit, míg abban a kérdésben, hogy szükség van-e mezőgazdasági és munkakamara-ra, eltértek a vélemények. Végül is a kérdést albizottsághoz utalták, amelynek előterjesztése alapján a legfőbb nemzetgazdasági tanács megállapítja majd, hogy erre vonatkozólag milyen törvényjavaslatok kidolgozását fogja ajánlani az illetékes szakminisztériumoknak. A lejárfolyammal kapcsolatos termelési válsággal az ülés nem foglalkozott, hanem elhatározta, hogy újabb adatokat fog beszerezni, melyeket több albizottság között osztanak majd fel. Végül azt határozta el a tanács, hogy ezután minden kedden ülést fog tartani.

A mai valutapiac

A mai napon váratlanul megfordult a piac helyzete és nagy kínálattal szemben a kereslet tartózkodó volt. Lányhuló tendencia mellett a következő árfolyamokon történtek kötések: Osztrák korona 354-364, magyar korona 385-395, cseh korona 595-598, svájci frank 37-30-37 45, dollár 194 00-196, francia frank 10 50-10 60, font sterling 8 85-8 90, olasz lira 8 65-8 75.

Valutapiac szeptember 24 én:

Bukarest. Devizák: Páris 1060, Berlin - London 899, Newyork 200-00, Róma 880, Zürich 38-50, Bécs 29-00, Prága 598, Budapest - Bukarest. Valuták: Napoleon 790 00. márká - , leva 140, török lira 110, font sterling 900, francia frank 1150, svájci frank 33-00, olasz lira 900, drachma 380, dinár 260-00, dollár 200 00, leangel márká 33 00, osztrák korona 29 00, magyar korona 26-00, cseh korona 600. Zürich. Nyitás-Zárás: Berlin 126 00-125 50, Amsterdam 203 50-203 40, Newyork 596 75 - 527 00, London 2348 50-2349 00, Páris 2775 - 2775, Milánó 2305-2307 50, Prága 1585 00 - 1585 00, Budapest 89 00 -89 00, Belgrád 737 50 - 737 50, Bukarest 265 00 -260 00 Varsó 101 00 -101 00. Bécs 74 45 -74 50.

Zsák-Ponyva

Vétel! Eladás! Kölcsonintézet, ravintóműhely. Alhala Izso Timisoara. 11, Piata Traian 2. szám. Sürgőny című Alhala Timisoara-Pabrika. Interurban telefon 60.

MILKA SUCHARD TISZTAN ALPESI TEJ KAKAO ÉS CUKOR.

SPORT

Kolozsvár-Temesvár válogatott mérkőzés lesz vasárnap Temesváron. A vasárnap atlétikai napot a kolozsvári szövetség felhasználta arra, hogy a Temesvárral szemben fennálló revans-kötelezettségének eleget tegyen. Az intézőbizottság tegnap esti ülésén elhatározták, hogy Temesvár meghívásának eleget tesznek s vasárnap Temesvárt lejártsák a revansmérkőzést. A szövetségi kapitány a Temesvár elleni csapatot a következőképp állította össze: Szatmári, Kinizsi, Málnási, Fazekas, Schultz, Huza, Raduch, Chifor, Rakitovszky, Guza, Bonceioat. Tartalékok: Major és Végh Gyula. A válogatásnál tekintetbe vették a hétfői zsidó ünnepeket és ezért zsidó játékosokat nem válogattak be a csapatba.

A nagyváradi sportbotrány NAC megvilágításban. Keddi számunkban megjelent nagyváradi sportbotrányra vonatkozólag a NAC részéről annak megállapítására kérték fel bennünket, hogy a közölt dolgokból annyi igaz csak, hogy Rhein Sándor, aki a NAC nak egyáltalán nem vezető tagja, el akarta vinni magával Barthát Révire, ahol ő bíráskodott, de ezt is csak Bartha egyenes kérésére. Mindazok a hírek, amelyek bizonyos tizenkétezer lejről szóltak, légből kapottak. A NAC vezetősége, amely az ilyen ténykedésektől távol áll, a legszigorúbb vizsgálatot vezette be ebben az ügyben és a bűnösöket örökre ki fogja zárni az egyesületből.

Orth továbbra is Pesten marad. Az Orth távozása körüli hullámok elűltek, mert egy budapesti mecenás segítségével sikerült Orth anyagi ügyeit kedvezően rendezni. Orthot ugyanis egy budapesti nagykereskedő társulat vette üzletébe s így a népszerű futballista továbbra is Pesten marad. Ekörül aztán olyan bonyodalmak keletkeztek, hogy valószínűleg az egész ügy a FIFA elé kerül elintézés végett. A Vienna ugyanis, ahová Orth leszerződött, feljelentette a Magyar Szövetséget s feljelentésében profi váddal illeti a budapestieket. Hozzájár ozik még az Orth-ügyhöz az is, hogy Kertész Vilí, aki - amint tegnap megirtuk már - a NAC ba lépett át, emiatt lépett ki az MTK-ból, mert kijelentése szerint nem akar olyan egyesületben működni, ahol az amatőr-kérdést így fogják fel. A kérdésben megszólalnak a budapesti sportlapok is s legnagyobb feltűnést kelt a budapesti Sporthírlap egyik otké, mely G. T.-vel van szignálva és amely hangsúlyozza, hogy van a magyar sportnak igen sok Orth-ja, nem lett volna szabad a magyar amatőrséget így megsérteni.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Színházi iroda közleménye Hétfő Pompadour. Az igmandi kis pap reprise egy napig halasztást szenved. Így tehát hétfőn este a rendes napi bérletfolyamban (A) a Pompadour fog színrekerülni Zöldhelyi Annával, Erényi Bóskével, Tompa Bélával, Bányász Istvánnal, Leóvey Leóval Tarnay Terézszel a főszerepekben. Mézeskalács. A múlt télen Budapesten a Király színházban mutatták be a Mézeskalácsot, Emőd Tamás és Szrymay Albert poétikus, szépségeiben gazdag új operettjét. A közönség és a sajtó úgy ünnepelte a Mézeskalácsot, mint a magyar daljáték újjászületésének első követét. Egyhangy volt a vélemény, hogy a János vitéz óta nem volt ehez hasonló siker. S ezt a véleményt 150 telt ház nézőterének kitörő tapsa pecsételte meg. Nálunk is rendkívüli kedvvel és különös ambícióval készül a magyar színház a Mézeskalács bemutatására. Az előkészületek most már annyira haladtak, hogy teljes apparátussal s zenekarral folynak a színpadi próbák az Izso Miklós rendezése s a Bródi Miklós dr. dirigálása mellett. A jövő héten megtartható lesz a Mézeskalács premierje.

Vörös malom Csütörtökön este 8-adszor, pénteken 9-adszor s szombaton 10-adszor kerül színre Molnár Ferenc Vörös malom-ja. A műsor változatossága kedvéért azután szét kell szedni a Vörös malom építményét s így néhány napi szünet fog baállni a darab sorozatos előadásaiban. Aki tehát eddig még nem látta a Vörös malmot, az szombat estig igyekezzék jegyét megváltani.

Huncut a lány. A tavalyi évad végén mutatták be a Huncut a lány-t ezt a pajkos finom gyönyörű zenéjű új operettet és olyan sikerrel, amely még a téli idény kellős közepén is ritka. Vasárnap este új szereposztással fog ez a pompás operette színrekerülni: Neményi Lilivel, Dajka Margittal, Ihász Aladárral, Tompa Bélával, Bányász Istvánnal.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA Csütörtök: A vörös malom (8-adszor. Méréskelten emelt helyárrakkal. Bérletszünetben. Sorozat 55) Péntek: A vörös malom (9-adszor. Méréskelten emelt helyárrakkal. Bérletszünetben. Sorozat 56) Szombat d. u. 4-kor: Hattyulovag (Operette újdonság 11-adszor. Részben új szereposztással, Neményi Lilivel, Erényi Bóskével, Tompa Bélával, Bányász Istvánnal. (Méréskelten helyárrakkal, sorozat 57) Szombat este 8-kor: A vörös malom (10-adszor. Méréskelten emelt helyárrakkal. Bérletszünetben, sorozat 58) Vasárnap d. u. fél 4-kor: Gyere be rózsám. (Operette újdonság 7-adszor, mérsékelt helyárrakkal, sorozatszám 59) Vasárnap este 8-kor: Huncut a lány. (Operetts újdonság 6-adszor, Új szereposztással. Neményi Lilivel, Dajka Margittal, Ihász Aladárral, Tompa Bélával. Rendes helyárrakkal, Napi bérlet 12. szám, sorozatszám 60) Hétfő: Pompadour (24-adszor. Napi bérlet 13 szám A, sorozat 61)

MOZGÓK MŰSORA

Select-Mozgó. Csütörtök szept. 24. Premier. A fehér menyország. Izgalmas csodamű az örök hó országától 6 felvonásban, Hans Király regénye után. Főszerepben Bruno Kastner. Szerelem, féltékenység és boszú. Uránia-Mozgó. Csütörtök, szept. 25. A féltelmes Jim. Szenzációs regény az amerikai cowboyok életéből, 6 felvonásban. Főszerepben Tom Mix a híres amerikai cowboy Apollo-Mozgó. Csütörtök, szept. 25. Absinth. Szenzációs rejtelmes kalandor dráma 5 felvonásban. Főszerepben Ursus.

Rabbi urak figyelmébe! ריכיש אתרוגים Eszrogim és Lulovim megérkeztek. Nagyban eladás már megkezdődött Rosenzweig A. zsidó könyvkereskedő üzletében. Piața Mihai Viteazul 38. Cluj. (Saját házában) ספרים התנכיים

Értesítés! Tisztelettel értesítem a t. vevőimet, hogy a Galea Victoriei (volt Kossuth Lajos-u.) 2. szám alatt levő szücs és szörme detailüzletemet megszüntettem és azt a Piața Unirei (volt Mátyás király-ter) 12. sz. alá helyeztem át. Szücs 9s szörmekereskedők részére Cal. Victoriei 2. szám alatt volt detail üzletemben a ngro osztályt létesítettem. Teljes tisztelettel: S. EISENSTÄDTER

rtós... hoz... száma. Sürgőny című... Telefonszám: 2-80

APRONIRDETÉSEK

Amellett, hogy egy-egy vastag betűvel a...
...kedvezmény

ESZROG

érkezett nagybani eladásra
HÖNIGSBERG N. F.
déli gyümölcs nagykereskedőház, Oradea-Mare
Piata Mihai Viteazul 2. sz. az udvarban.

Suche zu zwei Kindern
(Bub u. Mädchen) welche
die 1. bezw. 2. Klasse
Gymnasium besuchen jü-
disches Fräulein. Häus-
liche, jedoch intelligente
Erzieherin, welche auch
Unterricht erteilen kann,
möge sich an M. Rados,
Cluj, Calea Regele Ferd.
21. wenden. 7889

1-2 gimnazista fiu uri
orth. családnál teljes el-
látása kaphat. Értekez-
hetni Boskovics sönagy-
arada, Cluj. 7879

Perfekt angol és fran-
cia varrást uriházaknál
elvégezek. Cim: Kalandos-
utca 3., sjtó 1. 7893

Jó és olcsó kóser házi
koszt kapható (házon ki-
vül is). Fialat emberek tel-
jes ellátást is kaphatnak.
Calea Victoriei 83.

UNWALD
Cluj, Str. Vlahuța (vult
Bolyai-u.) 3. Telefon 147.

Üvegcsiszoló és tükrö-
gyár. Táblatüveg raktár
és üvegezési vállalat.
Hibás tükrök újrafon-
tesorozása 1700

Kazán befalazásokra
ajánlatot kérünk. Munka
megtekinthető a Hirsch
Szeszgyárban, Cluj, Calea
Victoriei 86.

Románul ingyen tanul-
hat két hétig, amíg meg-
győződik a módszer sike-
réről. Este 6-8 között.
Egyéni és csoporttanítás.
Calea Victoriei (vult Kos-
suth Lajos-u.) 2. 7888

Pérez nélkülér-
hez megy,
ki női kabátját az

„Urania“

áruházban vásárolja,
Calea Regele Ferdinand
84. (Urania-mozgóval
szemben). Izlésesen, si-
katosan, elegánsan és
olcsón öltözködhettek.
Sirocco 166

Ein jüdisches Fräulein
die ausschließlich deutsch
spricht, wird zu ein 9 und
zu ein 15 jähriges Mäd-
chen als Bonne aufgenom-
men. Offen te mit Gehalts-
ansprüchen sind an Leb-
vits Sándor, Careii-Mare
zu richten. 7875

Felvételek

Egy teljesen
szakképzett
**rőtös és divatár-
ugyszintén egy önálló
rövidárú segéd,
jó bizonyítvánnyal.**
Cim: Scheinberger Mór
Áruház, Orsova 7874

Double raglanok

férfi- és fiuruhák

M. Neumann

cégnél Cluj, Piata Unirii
14.

**Kiváló minőségű,
kellemes és üdítő**

tordai sör

Gyár: Turda, telefon 5.

Főraktár: Cluj, telef. 394

Orth. כשר

Figyelem!

Orth. כשר

Megnyilt Bucuresztben a város legforgalmasabb helyén egy szigoruan orth. כשר étterem, három elsőrangú, legmodernebben berendezett terem áll a tisztelt közönség rendelkezésére.

Kérjük a tisztelt vendégeket, hogy győződjenek meg kitünő konyháinkról, tiszta és gyors kiszolgálásról.

Restaurant orth. כשר Princiar
igazgatósága (Hotel Princiar)
Bulevard Elisabeta No 17.

Az étteremben מנין

Csakis
Berson

gummisarkot és talpat viseljen! Ruganyossá teszi járását, olcsó és növeli cipője tartósságát.

Férfikalapokat

fest,
tisztít,
formál
és vasal

Fehér István kalaposmester,
Cluj, Unió-utca 21. Redout.

Postai megrendelések is eszközöltnék!

CLUJ, STR. AVRAM JANCU (vult Petőfi-u. 3)
Telefon: 4-82.

Gyárt: evőeszközöket, szervizeket, disztárgya-
kat stb. Csak viszonteladók! Ezüstöt (törme-
léket is) a legmagasabb napiáron vesz. Ugyanott
tanuló lányok felvétetnek.

Uj üzlet!

מים וחשמל

Electrohidro

Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 65

(Neolog templommal szemben)

Telefon 2-14

Nagy raktár
az összes villany és
vízvezetékszerelési cikkekben

★

Csillárok

éjjeliszekrény-lámpák

selyemernyők

iroda, üzlet és kirakat armaturák

villamos főzőedények

rechaudok

vasalók

★

Teljes fürdőszobaberendezé-
sek és clostettek

Uj üzlet!

ZONGORA OCASSIÓ

Telefon 13-45 sz.

Kitünő hangú rövid, keresztthuros
zongorák, pianók már 25.000
leltől kaphatók. Alkalmi vétel.

STERNBERG

Oradea-Mare
Piata Unirii
2.

Kadima Nyomda- és Kladóvállalat R.-T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop (vult Brassay-utca) 10 szám.